

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D. a Mgr. Václava Trajera v právní věci **žalobců: a) B. Š., místo podnikání „X“, b) J. H., místo podnikání „X“, proti žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7.8.2009, č.j. 2058/ZPZ/2009, e.č. 140991/2009,**

t a k t o :

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se ve včasné podané žalobě domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7.8.2009, č.j. 2058/ZPZ/2009, e.č. 140991/2009, kterým byla zamítnuta jejich odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice, odboru životního prostředí ze dne 19.6.2009, č.j. 0041839/09/ŽP/JMi, kterým byli uznáni vinnými ze spáchání správního deliktu dle § 27a odst. 1 písm. b) zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (dále jen „zákon na ochranu zvířat proti týrání“), kterého se měli dopustit porušením ustanovení § 12 odst. 1 a 12a odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání, čímž měla být naplněna skutková podstata ustanovení § 4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání – týrání zvířat chovem v nevhodných podmínkách, nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení, a to při chovu ovcí na pastvině „X“, ke kterému došlo v době od 8.1.2009 do 12.1.2009, za což

byla každému z nich uložena v souladu s § 27a odst. 17 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání pokuta ve výši 50 000,- Kč a povinnost nahradit náklady spojené s projednáním správního deliktu ve výši 1 000,- Kč.

Ve své žalobě namítají, že v předmětném řízení došlo k porušení zákona, neboť prvoinstanční rozhodnutí se opíralo o v současnosti již zrušená rozhodnutí Krajské veterinární správy pro Ústecký kraj (dále jen „krajská veterinární správa“) ze dne 12.1.2009, č.j. KVS/EW/169-6/09 a KVS/EW/169-7/09, jimiž byla žalobcům uložena nápravná opatření ve smyslu § 22 odst. 1 písm. l) zákona o ochraně zvířat proti týrání. Tato zrušená rozhodnutí byla také podkladem pro odborné vyjádření téže veterinární správy ze dne 15.1.2009, č.j. KVS/EW/169-5/09. Dle žalobců nepostupovaly orgány, které o správním deliktu rozhodovaly, podle zásad materiální pravdy a zásady vyhledávací, spokojily se pouze s nedostatečnými důkazy, aniž by si opatřily řádný důkaz, který by prokázal, že skutečně k týrání zvířat došlo a že správní delikt spáchala konkrétní osoba. Přestože již v průběhu řízení před správními orgány vznikly pochybnosti o správnosti postupu krajské veterinární správy a o správnosti jejích závěrů, orgány rozhodující ve věci tuto skutečnost zcela ignorovaly. Dle žalobců tím, že prvoinstanční orgán nepřerušil řízení a nevyčkal rozhodnutí ve věci opravného prostředku proti výše citovaným rozhodnutím krajské veterinární správy, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek vadné rozhodnutí ve věci. Tuto vadu dle žalobců neodstranil ani odvolací orgán.

Žalobci trvají na tom, že pokud správní orgán, jehož rozhodnutí byla zrušena jako nezákonná, vydal na základě svých šetření a zápisů, které byly zpochybněny jako podklad pro vydání rozhodnutí, odborné vyjádření, pak toto odborné vyjádření nemůže být způsobilé k tomu, aby na jeho základě byli žalobci uznáni vinnými ze spáchání správního deliktu.

Žalobci uvádí, že skutečnost, že byl spáchán správní delikt, a kdo jej spáchal, musí být nad veškerou pochybnost prokázáno. V žádném případě nelze souhlasit s názorem, že podezřelý ze spáchání správního deliktu prokazuje svoji nevinu, popřípadě, že skutek vůbec nespáchal, či že k předmětnému skutku vůbec nedošlo. Dle žalobců správní orgány porušily zásadu materiální pravdy a pod vlivem rozpoutané mediální kampaně postupovaly ukvapeně, bez přihlédnutí k důkazům hovořícím ve prospěch žalobců. Dle žalobců nebylo vyvráceno, že by úhyn jehňat při přirozených porodech v přírodě vybočoval z normy, a nebylo prokázáno, proč zvířata uhynula – zda je matka odmítla, mrtvá se narodila či trpěla nějakou nemocí. Poukazují na skutečnost, že zdravotní stav celého stáda byl dobrý.

Žalobci dále zdůrazňují, že protože neexistuje žádný relevantní protokol o kontrolních zjištěních orgánu státní veterinární správy a ze zjištění veterinářů vykonávajících pravidelné kontroly stáda obou žalobců vyplývá, že obě stáda byla v dobrém výživovém stavu, resp. nebyla zjištěna žádná negativa, nelze než konstatovat, že chov ovcí je provozován obvyklým způsobem jako polodivoký. Tento chov má dle žalobců řadu zastánců, ale může mít i řadu odpůrců. Dle žalobců úhyn jehňat je přirozeným jevem, na kterém se podepisuje řada vlivů, a to nezávisle na chovatelích. Ovce se může rozhodnout, že ze dvou narozených jehňat bude pečovat pouze o jedno a další čerstvě narozené neošetřené jehně umírá záhy po porodu. Dalším vlivem může být bolestivý nebo komplikovaný porod, kdy se bahnící ovce o čerstvě narozené jehně nepostará. Žalobci přiznávají, že svůj vliv mohly sehrát i zimní podmínky, při nichž došlo k bahnění ovcí, avšak rozhodně by dle jejich názoru úmrtím jehňat nemohly zabránit případné přístřešky. Ovce vyhledává k porodu samotou a nerodila by v přeplněném přístřešku. Trvají na tom, že i přes extrémní podmínky v daném případě nepřesáhlo úmrtí jehňat nijak zvlášť běžný průměr. K úhynu jehňat dochází i v chovech „pod střechem“.

Poukazují na skutečnost, že u chovu kuřat a prasat jsou běžné. K chovu dochází za čtyřmi zdmi, a proto nikoho nezajímá, kolik prasnic udupe ve stísněných boxech svá selata a kolik jich dokonce sežere.

K výtkám, že nebyly zajištěny odpovídající fyziologické podmínky pro bahníci se ovce, klid, přiměřené závětrí, uvádí žalobci, že extenzivní přírodní chov ovcí je provozován v ještě extrémnějších podmínkách na celém světě. Ovce jsou volně v přírodě celoročně s tím, že si úkryty vyhledávají samy v remízkách, křovinách, či pod stromy. Takto žijící zvířata jsou přírodním podmínkám přivyklá a žádný právní předpis neukládá v případě takového chovu, aby byly budovány umělé přístřešky. Klid k bahnění by zvířata dle žalobců měla, pokud by nebyla rušena neustále cizími lidmi – členy mysliveckého sdružení, televizními štáby a senzacechtivými turisty. Předmětná zvířata jsou přivyklá na chovatele, ale jinak jsou plachá. Trvají na tom, že dobu bahnění a počet bahnic nešlo předem určit a zvířata léta zvyklá na volnou přírodu nešlo ustát. Stres z uzavřeného prostoru, převoz, teplo, rychle se šířící plísňové choroby a další faktory by napáchaly dle jejich názoru daleko větší škody, než ponechání věci na přírodě. Protože nebylo dle žalobců prokázáno, že hlavní příčinou úmrtí čerstvě narozených jehňat bylo podchlazení, trvají na tom, že je nepřesvědčivý názor, že ovce neměly zabezpečeny potřebné podmínky. Dle žalobců rovněž nebylo postaveno na jisto, že úhyn jehňat, ke kterému v přírodních chovech dochází vždy, byl extrémně vyšší, než je obvyklé.

K úloze koně žalobci poznamenávají, že není znám a zdokumentován jediný případ, že by kůň, jako býložravec, okusoval živé tvory a nikdy se to v případě koně žalobkyně nestalo. Kůň byl vykrmen a zdrav a s ovci byl společně chován celoročně. Připouštějí, že se kůň dostal do kontaktu s jehnětem, ale to jen v případě nemocného či uhynulého kusu a spíše ze zvědavosti.

Pro případ, že by žalobci se svou žalobou nebyli úspěšní navrhli alternativně moderaci uloženého trestu. Uvedli, že žádný z žalobců nebyl za dobu své mnohaleté zemědělské činnosti za správní delikt postižen. Rovněž poukázali na skutečnost, že za období, kdy správní orgán v prvním stupni rozhodoval o obdobných deliktech, ukládal tresty v naprosto jiných částkách.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

K námitce žalobců, že byli zkráceni na svých právech, protože napadené rozhodnutí se údajně mimo jiné opíralo o dvě později zrušená rozhodnutí krajské veterinární správy, žalovaný uvádí, že rozhodnutí krajské veterinární správy bylo zrušeno pro více procesních pochybení, především pro nepřítomnost účastníka řízení při ústním uložení nápravného opatření na místě samém, pozdní dodatečné doručení písemného vyhotovení rozhodnutí o uložení nápravného opatření a nedostatečné odůvodnění uložených nápravných opatření. Procesní nedostatky v rozhodnutí krajské veterinární správy ze dne 12.1.2009, č.j. KVS/K/169-6/09, a jeho následné zrušení dle žalovaného nic nemění na skutkové podstatě správního deliktu řešeného prvostupňovým a napadeným rozhodnutím. Na základě fotodokumentace filmového záznamu a protokolu o kontrolním zjištění ze dne 12.1.2009, č.j. CZ09-S42049, vydala krajská veterinární správa dne 15.1.2009 odborné vyjádření a podnět správnímu orgánu k projednání správního deliktu dle § 12 odst. 1 a 12a odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání. Žalovaný trvá na tom, že souběžně vedené řízení krajské veterinární správy o uložení nápravného opatření nijak neovlivnilo vydání rozhodnutí orgánu

ochrany zvířat prvního stupně. Řízení vedené krajskou veterinární správou nijak nezpochybňovalo skutkový stav spáchaného správního deliktu. Dle žalovaného tak správní orgán prvního stupně správně pokračoval v řízení a neshledal důvody pro přerušení řízení dle § 64 odst. 1 písm. c) zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), jelikož výsledek řízení o uložení nápravného patření nemohl mít vliv na výsledek řízení o správním deliktu.

K námitce žalobců, že nebylo prokázáno, zda se vůbec správní delikt stal, případně kdo jej spáchal, žalovaný uvádí, že trvá na tom, že krajská veterinární správa jednoznačně zdokumentovala spáchaný delikt. Nemá tedy žádné pochybnosti o tom, že se správní delikt popsáním způsobem skutečně stal. Trvá na tom, že prvoinstanční správní orgán v provedeném řízení na základě důkazů uložených ve spisu dostatečně dokázal, k jakému správnímu deliktu došlo a kdo se jej dopustil. Ze spisové dokumentace dle žalovaného vyplývá, že nejméně od poloviny prosince 2008 se stáda obou žalujících spojila v jedno stádo. Žalobci ve svých výpovědích potvrzují, že si byli tohoto stavu vědomi a neměli v úmyslu stáda od sebe oddělit. Dále žalobci ve svých výpovědích potvrzují, že se o spojené stádo nejméně od poloviny prosince 2008 starají společně a střídavě se zastupují. Podle § 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání se rozumí chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady. Z uvedené skutečnosti plyne dle žalovaného mimo jiné též nedílná odpovědnost obou žalujících chovatelů za všechna zvířata chovaná v inkriminovaném spojeném stádu. Žalovaný nemá pochybnosti o tom, že odpovědnost za spáchaný správní delikt nesou oba žalobci stejnou měrou.

Dále žalovaný trvá na tom, že v napadeném rozhodnutí ani v prvoinstančním rozhodnutí správní orgány neuvádějí, že osoba podezřelá ze správního deliktu musí prokázat svou nevinu. V řízení postupovaly oba správní orgány v souladu se zásadou materiální pravdy a presumpce neviny, kdy oběma žalobcům bylo na základě podkladů shromážděných ve spise prokázáno, že se dopustili správního deliktu. Prvoinstanční správní orgán pouze v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že žalobci na podporu svých tvrzení nevyužili svého práva předložit správnímu orgánu důkazy, kterými by vyvrátili závěry vyplývající z podkladů ve spise.

Žalovaný souhlasí s žalobci, že v průběhu šetření skutečně nebylo prokázáno extrémně vyšší procento úhynu v „přírodním“ chovu odvolatelů ve srovnání s jinými „přírodními“ chovy. Prvoinstanční správní orgán se dle žalovaného správně nezabýval srovnáváním procenta úhynů při bahnění v různých chovatelských podmínkách, protože ve věci předmětného správního deliktu to není relevantní.

Dále žalovaný zdůrazňuje, že zrušení rozhodnutí krajské veterinární správy, KVS/EW/169-6/09 a č.j. KVS/EW/169-7/09, dle jeho názoru nic nemění na skutkové podstatě spáchaného správního deliktu. Žalovaný ve spisu našel odborné vyjádření krajské veterinární správy ze dne 15.1.2009, odkazující na kontrolní nález učiněný inspektory krajské veterinární správy dne 12.1.2009, informace z filmového záznamu a fotodokumentaci pořízenou dne 12.1.2009 na místě pobytu sloučeného stáda žalobců. Uvedené dokumenty popisují nález tří zraněných krvácejících a tří již uhynulých neodklizených jehňat v lokalitě „X“. Tento důkaz provedený dozorujícím orgánem státní správy je ve věci dle žalovaného rozhodný. Konstatuje, že zjištěný stav v chovu ovcí nelze považovat za „běžný“ polodivoký chov v extrémnějších podmínkách, který předpokládá vyšší procento úhynů, jak namítají žalobci.

K námitkám žalobců, že není v literatuře popsáno, že by kůň žral živočišné produkty, uvedl žalovaný, že jeho závěry se opírají především o filmový záznam, na němž je nezpochybnitelně zaznamenán kůň okusující končetiny jehňat. Pohyb čelistí koně je zcela zřetelný a nelze jej zaměňovat s olizováním. Tento filmový záznam na CD je součástí spisu s protokolem o výpovědi pořizovatele záznamu. Žalovaný podotýká, že v protokolu je chybně uváděno datum pořízení záznamu jako 15.1.2010. Záznam byl skutečně pořízen dne 12.1.2010. Po odborné stránce žalovaný doplňuje, že jednoznačně lze označit chování koně jako zlovykové jednání, vyplývající z jeho chovu v neuspokojivých podmínkách izolace od vlastního druhu. Jednoznačnou odpověď je možno nalézt v publikacích Johna Webstera, předního anglického odborníka na tzv. „welfare“ zvířat, podle jehož výzkumů byla formulována většina evropských nařízení v oblasti péče o pohodu zvířat. Tento odborník stanovuje 5 základních svobod zvířat, z nichž pátá hovoří o možnosti kontaktu daného zvířete s jedinci stejného druhu. Při nesplnění této podmínky dochází k poruchám chování zvířat v neobohaceném prostředí (jsou frustrována). V daném případě kůň opakoval pouze ty vzorce chování, které viděl ve svém okolí, když ovce po porodu olizuje své mládě a ukusuje mu pupeční provazec, jako fyziologický akt matky po porodu.

Žalovaný důrazně upozorňuje, že i na ekologický způsob chovu se vztahuje zákon v celém rozsahu a takový chov v žádném případě nelze interpretovat takovým způsobem, že nejsou plněny základní zákonem nařízené povinnosti, v tomto případě nebyly zajištěny odpovídající chovatelské podmínky pro bahníci ovce. Žalobci ve svém návrhu obecně obhajují systém chovu, který aplikují a používají zevšeobecněné a právně nepodložené argumenty. Název polodivoký chov zvířat nemá nikde v naší legislativě právní oporu. Zákon i vyhláška zná pojem „hospodářská zvířata, která nejsou chována v budovách“, ale ani tato definice nezbavuje chovatele povinností pečovat o zvířata ve smyslu podmínek české legislativy, stanovené pro místní klimatické podmínky. Nelze operovat zkušenostmi australských chovatelů nebo chovatelů v extrémních podmínkách např. ruské Sibíře. Zdůvodňování ztrát chovatele porovnáváním s obecnými údaji o chovu ovcí je dle žalovaného zcela mimo rámec diskuze.

O věci soud rozhodoval na základě zmocnění § 51 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalovaný ani žalobci nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a proto se má za to, že souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání udělili, když o uvedeném následku byli ve výzvě výslovně poučeni.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobců je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

K námitce žalobců, ve které žalobci namítali nezákonnost napadeného rozhodnutí s poukazem na skutečnost, že byla zpochybněna správnost postupu krajské veterinární správy v rámci správního řízení završeného vydáním rozhodnutí ze dne 12.1.2009, č.j. KVS/EW/169-6/09 a č.j. KVS/EW/169-7/09, jimiž byla žalobcům uložena nápravná opatření ve smyslu § 22 odst. 1 písm. l) zákona na ochranu zvířat proti týrání, neboť uvedená rozhodnutí byla odvolacím orgánem zrušena, soud uvádí následující. Ve správním spise jsou založena rozhodnutí Státní veterinární správy České republiky ze dne 17.6.2009, č.j. 2009/966-1/2009/SVS a č.j. 2009/966-2/SVS, kterými byla zrušena výše citovaná rozhodnutí krajské veterinární správy. Tato rozhodnutí předložili správním orgánům žalobci. V rozhodnutích Státní veterinární správy České republiky jsou jako důvody pro zrušení rozhodnutí krajské veterinární správy uvedeny procesní důvody, a to skutečnost, že žalobci nebyli přítomni při ústním uložení nápravného opatření na místě samém, dále pozdní dodatečné doručení písemného vyhotovení rozhodnutí o uložení nápravného opatření a také nedostatečné odůvodnění uložených nápravných opatření. V případě žalobce ad a) B. Š. je pak v rozhodnutí Státní veterinární správy České republiky uvedeno, že z obsahu spisu nelze dovodit, že řádně obdržela stejnopis protokolů o kontrolním zjištění ze dne 12.1.2009. Uvedené protokoly měl obdržet pouze žalobce ad b) J. H., ale ze správního spisu nelze nijak dovodit, zda byl oprávněn za B. Š. v daném řízení jednat. V případě žalobce ad b) J. H. je pak v rozhodnutí Státní veterinární správy České republiky uvedeno, že kontrolní protokol ze dne 12.1.2009 o chovu B. Š. není možno použít ve vztahu k J. H., neboť není zřejmé, že by se jednalo rovněž o chov J. H.. Ve vztahu k němu tedy neexistuje žádný protokol o kontrolním zjištění, ve kterém by byly zaznamenány nedostatky chovu J. H.. Po zrušení prvostupňových rozhodnutí bylo další řízení zastaveno.

K zastavení řízení o uložení nápravných opatření soud poznamenává, že z následných kontrol krajské veterinární správy provedených u žalobců dne 13.1.2009 a následujících bylo zjištěno, že nápravná opatření, přestože se žalobci proti jejich uložení odvolali, byla řádně učiněna. Za takové situace bylo pak zcela neúčelné v řízeních o uložení nápravných opatření pokračovat.

Soud konstatuje, že v daném případě je nutno si uvědomit, že předmětná řízení o uložení nápravných opatření a řízení, ve kterém se projednává spáchání správního deliktu týrání zvířat, jsou zcela odlišná a hlavně samostatná řízení, která mají společné pouze to, že vycházejí z jednoho skutkového stavu. Účelem řízení o uložení nápravných opatření je odstranění příčin, v důsledku kterých dochází k týrání zvířat. Naproti tomu v řízení, ve kterém se projednává správní delikt spočívající v týrání zvířat, jde o zjištění, zda k týrání zvířat došlo v důsledku porušení zákonných povinností konkrétní osoby a případné potrestání, pokud je prokázáno, že ke spáchání správního deliktu došlo. V tomto směru se tedy soud plně ztotožnil se závěry správních orgánů, že řízení o uložení nápravných opatření nemůže být považováno za správní řízení o předběžné otázce ve vztahu k řízení, ve kterém se projednává správní delikt týrání zvířat. Probíhající řízení o uložení nápravných opatření tedy nemůže být důvodem ve smyslu § 64 odst. 1 písm. c) zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) pro přerušení řízení, ve kterém se projednává správní delikt týrání zvířat. Správní orgány tedy nepochybily, když vedly řízení o správním deliktu bez ohledu na výsledek odvolacích řízení proti rozhodnutím krajské veterinární správy o uložení nápravných opatření.

Pro úplnost soud poznamenává, že ani ve výše citovaných rozhodnutích Státní veterinární správy České republiky nebyl zpochybněn žádným způsobem skutkový stav, ze kterého vycházelo prvoinstanční rozhodnutí o správních deliktech a žalobou napadené rozhodnutí. Státní veterinární správa České republiky se ve svých rozhodnutích zabývala

výhradně procesními aspekty řízení a žádným způsobem se nevyjádřila k samotnému skutkovému stavu.

Dále soud konstatuje, že ani závěr Státní veterinární správy České republiky, že kontrolní zjištění ze dne 12.1.2009 se vztahuje pouze na chov žalobce ad a) B. Š. a nelze jeho závěry vztáhnout k chovu žalobce ad b) J. H., je nutno považovat pouze za závěr vycházející ze stavu zjištěného v řízení o uložení nápravných opatření. Je nutno zdůraznit, že dle § 3 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání je chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen "chová") zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady, provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení. Z této definice jednoznačně vyplývá, že samotné vlastnictví zvířat není definičním znakem chovatele. V průběhu správního řízení o projednání správního deliktu bylo prokázáno mimo jiné i výpověďmi žalobců, že o celé spojené stádo se starají oba žalobci společně. Oba žalobce je tedy ve vztahu k celému stádu nutno ve smyslu výše citované definice považovat za chovatele, kteří nesou odpovědnost za případné utrpení zvířat. Skutečnost, že žalobce ad b) J. H. je v postavení chovatele i ve vztahu k ovčím žalobkyně ad a) B. Š., neboť se společně starají o spojená stáda ovcí, vyplynula až v rámci řízení o správním deliktu. Ve světle této skutečnosti je nutno výše citovaný závěr obsažený v rozhodnutí Státní veterinární komise České republiky považovat za překonaný v důsledku provedení dokazování v řízení o správním deliktu. Zjištění obsažená v protokole ze dne 12.1.2009, č. CZ2009-S42049, je tedy nutno vztáhnout k oběma žalobcům jako odpovědným chovatelům.

Uvedené námitky tedy soud vyhodnotil jako nedůvodné.

K námitce, že závazný posudek krajské veterinární správy nemůže být dostatečným podkladem pro rozhodnutí o odpovědnosti za spáchání správního deliktu, soud uvádí následující. Odborné vyjádření krajské veterinární správy vychází z poznatků zachycených v protokole ze dne 12.1.2009, č. CZ2009-S42049. Jak již bylo výše uvedeno, zjištění obsažená v uvedeném protokole jsou relevantní ve vztahu k oběma žalobcům. V průběhu řízení o správním deliktu ani v průběhu řízení před krajskou veterinární správou a Státní veterinární správou České republiky nebyla žádným relevantním způsobem zpochybněna pravdivost údajů obsažených v předmětném protokolu ze dne 12.1.2009. Předmětné odborné vyjádření tedy bylo zcela způsobilé posloužit jako podklad pro zahájení správního řízení o správním deliktu. Je nutné zdůraznit, že správní orgány při rozhodování ve věci správního deliktu nevycházely pouze a výhradně z uvedeného odborného vyjádření krajské veterinární stanice, které bylo spojeno s podnětem k projednání správního deliktu, ale shromáždily celou řadu dalších důkazů a podkladů, se kterými se pak následně vypořádaly ve svých rozhodnutích.

Tuto námitku tedy soud vyhodnotil rovněž jako zcela nedůvodnou.

K tvrzení žalobců, že spáchání správního deliktu musí být prokázáno správními orgány a nelze požadovat po podezřelém, aby prokazoval svoji nevinu, popřípadě to, že skutek nespáchal, soud uvádí, že s tímto tvrzením nelze než souhlasit. V daném případě však dle názoru soudu správní orgány uvedenou zásadu neporušily. V rámci správního řízení vycházely z protokolárně zjištěného stavu zachyceného ve výše několikrát citovaném protokolu ze dne 12.1.2009 a následně ze svědeckých výpovědí svědků a podkladů předložených svědky i žalobci a podkladů předložených krajskou veterinární správou. Podklady pro rozhodnutí následně správní orgány zhodnotily a své rozhodnutí odůvodnily.

V tomto směru se soud neztotožňuje ani s námitkou žalobců, že došlo ze strany správních orgánů k porušení zásady materiální pravdy, když nebylo přihlédnuto k důkazům hovořícím ve prospěch žalobců. Zejména žalobci argumentují, že nebylo přihlédnuto ke skutečnosti, že úhyn jehňat nevybočoval z normy, nebylo prokázáno, proč zvířata hynula a zejména že stav celého stáda byl dle tvrzení zvěrolékařů dobrý. V tomto směru je dle soudu nutno zejména zdůraznit, že v daném případě byl projednáván správní delikt spočívající v týrání zvířat chovem v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení. Naplnění toho správního deliktu spatřoval prvoinstanční správní orgán ve skutečnosti, že nebyly zajištěny vzhledem k nevhodnému termínu porodů odpovídající fyziologické podmínky pro bahnící ovce a nebyla zajištěna pohoda čerstvě narozených jehňat, neboť ta se rodila ve velmi špatných povětrnostních podmínkách. Z uvedeného tedy vyplývá, že samotná míra úmrtnosti jehňat a výživový stav stáda nebyl předmětem přezkumu správních orgánů. Proto se soud ztotožnil s postupem správních orgánů, kdy nebyl zjišťován samotný důvod úhynu jehňat a nebyl ani zpochybňován a přezkoumáván zdravotní stav stáda. Tuto námitku tedy vyhodnotil soud rovněž jako nedůvodnou.

K argumentaci žalobců, že chov předmětného spojeného stáda je provozován obvyklým způsobem jako polodivoký a k argumentaci, že i při běžném porodu může dojít k úhynu jehňat zejména při porodu dvou jehňat, kdy samotná ovce si vybere pouze jedno z nich, soud uvádí, že v extenzivním způsobu chovu ovcí jako takovém nebyl spatřován v žádném případě správní delikt žalobců a nebylo správními orgány ani zpochybňováno, že v průběhu bahnění ovcí může docházet k úhynům novorozených jehňat. Pochybení žalobců je správními orgány spatřováno právě ve skutečnosti, že při neplánovaném bahnění ovcí v nevhodném období za extrémních povětrnostních podmínek nebyly ze strany žalobců jako chovatelů vytvořeny bahnícím ovcím a novorozeným jehňatům podmínky zajišťující přiměřenou ochranu před nepříznivými povětrnostními vlivy, predátory a dalšími riziky ohrožujícími jejich zdraví. Samotní žalobci připouštějí, že zimní podmínky měly vliv na kondici novorozených jehňat. Dle tvrzení zmocněnce žalobce ad b) J. H. pro správní řízení (protokol o ústním jednání konaném dne 16.2.2009) do dne konání předmětného ústního jednání (16.2.2009) se v předmětné lokalitě „X“ narodilo 145 jehňat a z toho prokazatelně uhynulo 35. K porodům začalo docházet dle předloženého stájového registru dne 8.1.2009. Z potvrzení o předání mrtvých jehňat do kafilerie a z protokolu o kontrolním zjištění Welfare ze dne 16.1.2009, č. CZ09 S42061-010, vyplývá, že z předmětného chovu bylo dne 14.1.2009 předáno do kafilerie 16 kusů mrtvých jehňat a narozených jehňat ke dni 16.1.2009 bylo ve stádu 30. Z uvedeného vyplývá, že před vystavěním ochranných přístřešků byl poměr mrtvých jehňat k jehňatům přeživším 1:2. Z výše uvedených počtů zástupce žalobce ve správním řízení pak vyplývá, že po 16.1.2009 se v předmětné lokalitě do 16.2.2009 narodilo ještě 80 přeživších jehňat a uhynulo za celý tento měsíc 19 jehňat. Po postavení umělých přístřešků pro ovce se v následném období poměr mrtvých jehňat k přeživším tedy změnil na 1:4. Z uvedeného vyplývá, že po vystavění přístřešků uhynulo za měsíc jen o něco málo větší množství jehňat než za pouhých šest dní rození jehňat, kdy byly ponechány ovce bez ochrany před nepřízní počasí a predátorů. Dále z uvedeného dle soudu jednoznačně vyplývá, že uměle vytvořené přístřešky zvýšily pohodu bahnících ovcí a novorozených jehňat při porodu případně v době bezprostředně po porodu, kdy jsou novorozená jehňata i jinak odolných plemen výrazně citlivější na podmínky okolního prostředí.

K argumentaci, že ovce vyhledává k porodu samotu a nerodila by v přeplněném přístřešku, soud poznamenává, že předmětné přístřešky nemusely poskytovat ochranu ovcím

přímo při porodu, ale v těchto přístřešcích mohly vyhledat ochranu před nepřízní počasí ovce s čerstvě novorozeným jehnětem, které je, jak je již výše uvedeno, v době těsně po porodu i u odolných plemen citlivé na podmínky okolního prostředí, kdy okamžiky těsně po porodu při adaptaci mláďete na okolní prostředí rozhodují o jeho přežití.

Rovněž tyto námitky tedy soud vyhodnotil jako nedůvodné.

K argumentaci žalobců, že extenzivní chov ovcí je provozován i v extrémnějších podmínkách, ovce měly na pastvině dostatečné množství remízků a křovin a stromů, které jim poskytovaly přirozený úkryt a že žádný předpis neukládá budování umělých přístřešků, soud uvádí následující. Remízky, křoviny a stromy bez listů, které dle zkušeností žalobců poskytují dostatečnou ochranu a soukromí pro bahnící ovce v běžném období bahnění na jaře, dle soudu nemohly v předmětném případě, kdy k neplánovanému bahnění ovcí došlo ve zcela nevhodný zimní čas, kdy trvaly poměrně tuhé mrazy, poskytnout bahnícím ovcím dostatečnou ochranu před nepřízní počasí. Dle názoru soudu podmínky pastviny, které běžně na jaře poskytují bahnícím ovcím a novorozeným jehňatům dostatečně komfortní podmínky, v době vysokých mrazů byly pro bahnění ovcí nevyhovující, a bylo povinností chovatelů vytvořit dostatečně komfortní podmínky bahnícím ovcím a jehňatům výstavbou umělých přístřešků.

Soud dále konstatuje, že sice žádný předpis neukládá výslovně výstavbu umělých přístřešků pro bahnící ovce, ale v zákoně na ochranu zvířat proti týrání je v § 12 odst. 1 uvedeno, že chovatel je povinen zajistit s ohledem na druh hospodářského zvířete, stupeň jeho vývoje, adaptaci a domestikaci, životní podmínky odpovídající fyziologickým a etologickým potřebám hospodářských zvířat tak, aby jim nebylo působeno utrpení a byla zajištěna jejich pohoda v souladu se získanými zkušenostmi a vědeckými poznatky. Dále v § 12a odst. 4 citovaného zákona je uvedeno, že hospodářským zvířatům, která nejsou chována v budovách, se poskytuje přiměřená ochrana před nepříznivými povětrnostními podmínkami, predátory a riziky ohrožujícími jejich zdraví. K aplikaci těchto ustanovení není nutné žádné další bližší upřesnění prostřednictvím prováděcí vyhlášky. Přímo ze zákona tedy má uvedené povinnosti každý chovatel. Tyto povinnosti musí chovatelé plnit s ohledem na konkrétní podmínky v daném okamžiku. V daném konkrétním případě kdy ovce neplánovaně bahnily ve zcela nevhodném zimním období, byla výstavba umělých přístřešků zcela adekvátním opatřením pro zajištění fyziologických potřeb bahnících ovcí a novorozených jehňat. S tímto názorem správních orgánů se soud zcela ztotožňuje a konstatuje, že bylo zákonem podloženou povinností žalobců jako chovatelů se o potřeby chovaných zvířat v mimořádné situaci postarat.

Tuto námitku soud tedy vyhodnotil rovněž jako nedůvodnou.

K poukazu žalobců na vyrušování ovcí třetími osobami soud poznamenává, že jednání těchto třetích osob nebylo předmětem správního řízení. Dále k argumentaci žalobců, že nebylo možné ani vhodné stádo přivyklé na extenzivní chov umístit před bahněním ve stáji, soud uvádí, že ustájení zvířat nebylo žalobcům ukládáno, ani po nich nebylo požadováno umístění stáda do stáje.

K námitce vztahující se k úloze koně chovaného na stejné pastvině jako stádo ovcí musí soud důrazně konstatovat, že chování samotného koně a péče o tohoto koně nebyla vůbec předmětem rozhodování prvoinstančního správního orgánu. V prvoinstančním rozhodnutí se objevují zmínky o koni chovaném společně s ovci v rámci rekapitulace obsahu vyjádření svědků, popřípadě samotných žalobců. Prvoinstanční správní orgán však

vůbec neřešil otázku eventuelního zraňování jehňat ze strany společně chovaného koně. Rovněž nebylo společné chování koně s ovci na jedné pastvině ve společném výběhu v žádném ohledu kladeno žalobcům za vinu či považováno za přitěžující okolnost. Chování koně k novorozeným jehňatům prvostupňový orgán vůbec nehodnotil. Žalobcům bylo prvostupňovým orgánem kladeno za vinu výlučně to, že s ohledem na nevhodný termín porodů nezajistili pro bahnící ovce fyziologické podmínky a že nebyla zajištěna pro ovce přiměřená ochrana před nepříznivými povětrnostními vlivy, predátory a dalšími riziky ohrožujícími jejich zdraví a že nebyla učiněna žádná opatření ke zmírnění nepříznivých podmínek stáda. Rovněž ve výroku prvoinstančního orgánu je výslovně uvedeno ve vztahu k oběma žalobcům, že se správního deliktu dopustili při chovu ovcí na pastvině hospodářství „X“.

Žalobkyně ad a) B. Š. se ve svém odvolání proti prvoinstančnímu orgánu zmínila, že zápis v protokolu, že kůň společně chovaný s ovci poškozuje pohybový aparát čerstvě narozených jehňat, není výsledkem zjištění zaměstnanců krajské veterinární správy, ale tato skutečnost jim byla předestřena panem M.. K této námitce se zřejmě z procesní opatrnosti žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí nad rámec stanovený zákonem vyjádřil tak, že okusování končetin narozených jehňat koněm, který se pohyboval volně mezi stádem, je prokázáno svědeckou výpovědí P. M. ze dne 9.2.2009. V daném případě se tedy žalovaný zabýval v odvolacím rozhodnutí námitkou týkající se skutečnosti, která nebyla prvoinstančním orgánem projednána a nebyla žalobcům kladena za vinu. Tato skutečnost dle názoru soudu nezpůsobuje nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, za stavu, kdy tímto rozhodnutím nedošlo ke změně prvostupňového rozhodnutí, ale k jeho potvrzení a zamítnutí odvolání žalobců.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba je v rozsahu žalobních námitek nedůvodná.

Dále soud uvádí, že v závěru žaloby žalobci pro případ neúspěchu navrhli alternativně moderaci uloženého trestu ve smyslu § 65 odst. 3 s.ř.s. V rámci tohoto návrhu poukázali žalobci na skutečnost, že nebyli doposud za žádný správní delikt trestáni, a na skutečnost, že v daném období byly za obdobná provinění ukládány správními orgány tresty ve výrazně nižších částkách.

V ustanovení § 78 odst. 2 s.ř.s. je uvedeno, že pokud rozhoduje soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí, avšak trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán a který soud případně vlastním dokazováním v nikoliv zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce.

Dle ustanovení § 27a odst. 17 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání se za správní delikt, kterým byli žalobci uznáni vinnými, uloží pokuta ve výši do 500 000,- Kč. Dle § 28 odst. 2 a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání se při určení výměry pokuty fyzické osoby jako podnikatele přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.

V daném konkrétním případě byla každému z žalobců udělena pokuta ve výši 50 000,- Kč. Prvoinstanční orgán v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že dospěl k závěru, že míra zavinění je u obou chovatelů stejná, a proto jim byla uložena i stejná pokuta. Při úvaze o výši pokuty konstatoval prvoinstanční orgán, že stanovil výši pokuty oběma chovatelům při spodní

hranici možného rozsahu, neboť chovatelé se daného správního deliktu dopustili neúmyslně, z nedbalosti. Dále správní orgán uvedl, že při určení výše pokuty přihlédl ke skutečnosti, že krajská veterinární správa v minulosti neshledala závady v chovu daných chovatelů a nepodala podnět k zahájení řízení za porušení ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání uvedenými chovateli.

Soud konstatuje, že správní orgány zcela dostatečným způsobem odůvodnily výši uložené pokuty. Při stanovení výše pokuty správní orgány hodnotily jak závažnost spáchaného správního deliktu, tak i okolnosti svědčící ve prospěch žalobců. Pokuta byla žalobcům uložena při dolní hranici zákonného rozmezí ve výši jedné desetiny zákonem stanovené maximálně možné výše pokuty. V situaci, kdy žalobce ad a) B. Š. v podané žalobě uvádí, že za rok 2008 měla hrubé příjmy ve výši 900 000,- Kč, činí uložená pokuta dvě třetiny měsíčního hrubého příjmu tohoto žalobce. Jak uvedli žalobci v žalobě příjmy žalobce ad b) J. H. byly v roce 2008 ještě vyšší.

Dle názoru soudu v daném případě pokuty nebyly žalobcům uloženy ve zjevně nepřiměřené výši ani ve vztahu k samotnému správnímu deliktu, kterým byli uznáni vinnými, tak ani ve vztahu k jejich majetkovým poměrům. Dle názoru soudu se jedná o pokutu citelnou, nikoli však zjevně nepřiměřenou.

S ohledem na výše uvedený závěr tedy soud nepřistoupil k žalobci navrhané moderaci uloženého trestu.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Současně v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti podle obsahu správního spisu vůbec nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 25. dubna 2012

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová